

Et civilsamfund i balance

Forslag til principper og model for den fremtidige understøttelse af civilsamfundets arbejde inden for socialområdet

Dansk Erhvervs branchenetværk for frivillige og sociale organisationer

I Danmark har civilsamfundet historisk og aktuelt spillet en betydelig rolle i udviklingen af vores velfærdssamfund. Som bærer af social sammenhængskraft og medborgerskab har civilsamfundet afgørende indflydelse på, hvordan vi sikrer udsatte borgere rettigheder, og hvordan vi konstant fornyer socialpolitiske indsatser for de mennesker som størst behov for, at fællesskabet holder en hånd under dem. Civilsamfundet udgør en central drivkraft i forhold til at se nye muligheder, eksperimentere med nytænkning af indsatser og skabe folkelig inddragelse i udvikling af velfærdsstaten.

Vi har en stolt tradition for at understøtte civilsamfundets rammevilkår gennem brede politiske aftaler på Christiansborg.

Men med opsigelsen af SATS-puljeordningen er der skabt en bekymrende usikkerhed om rammevilkårene for civilsamfundsorganisationernes arbejde på det frivillige sociale område.

Dansk Erhvervs branchenetværk for frivillige og sociale organisationer opfordrer derfor til en bred politisk aftale, der skaber ro og forbedrer rammevilkårene på baggrund af de både positive og negative erfaringer man har fra tiden med satspuljeordningen. Nærværende notat fremsætter en række principper og anbefalinger, som indspark til denne vigtige debat.

Principper

- Hovedparten af reserven skal udmøntes på det sociale og frivillige område.
- Der er, med reservens størrelse in mente, ikke råd til at denne finansierer statslige initiativer. Den del af reserven, der udmøntes på socialområdet, skal derfor uddeles til frivillige sociale organisationer; ikke til styrelser, kommuner og regeringsinitiativer, som finansieres via finansloven (som eksempelvis Ghettoplan, 1000 dage mv.).
- Der er brug for, at et bredt politisk flertal står bag en ny aftale om rammevilkår og model for finansiering af den frivillige sociale sektor, således at der skabes langsigtede, bæredygtige rammer og klarhed om civilsamfundets arbejde.
- Et bredt politisk flertal skal samtidig sikre, at der midler nok i 2020 og 2021 såvel som efter 2025.

- Det er altafgørende, at modellen og rammevilkårene forankres bredt politisk. I forbindelse med et bredt politisk forlig skal der udarbejdes en konkret model for den statslige finansiering af den frivillige sociale sektor som erstatning for satspuljen, herunder også en model for varig grundfinansiering.
- I forbindelse med forliget skal der besluttes en model for, hvordan forankring/varig grundfinansiering af indsatser/organisationer kan finansieres på finansloven.
- Civilsamfundets aktører, herunder både større og mindre frivillige sociale organisationer, skal inddrages i udformningen af en ny model. Dertil skal der inddrages forskere og indhentes erfaringer fra andre ressortområder og brancher.
- Civilsamfundet og dets aktører skal systematisk indtænkes i øvrige tiltag på området, fx regeringsinitiativer på social-, sundheds- og beskæftigelsesområdet.

En samlet model for rammevilkår for sociale og frivillige organisationer skal sikre og understøtte

- At organisationernes unikke og særlige tilgang og måde at organisere hjælpearbejdet på understøttes bedst muligt med henblik på at kunne levere og tilbyde målgrupperne noget alternativt og supplerende end offentlige tilbud. En model og dermed også de fremtidige rammevilkår skal derfor også tage afsæt i civilsamfundets logikker og kultur fremfor at blive underlagt styringsrationalerne fra offentlige instanser, både hvad angår administration af tilskuddene og hvad angår krav til dokumentation.
- At kriterier og krav afspejler, om et projekt er i afprøvnings-, modnings- eller forankringsfase (jf. nedenstående model) samt hvilken type af organisation, der ansøger om projektmidler, bl.a. frivillige vs. professionelle ydelser, veletablerede vs. nye (og mindre) organisationer), samt størrelsen på bevillingen.
- At modellen og kriterierne for støtte er transparente for organisationer, politikere og borgere ift. det grundlag, hvorpå der bevilliges midler, evalueres m.v.

En konkret model kunne på den baggrund være en model med følgende faser:

1. En **afprøvningsfase**, hvor nye og innovative projekter har mulighed for at blive afprøvet og evalueret og hvor en del af støtten målrettes kapacitetsopbygning i organisationen for at styrke grundlaget for modning og forankring.
2. En **modningsfase**, hvor projekter fra forsøgsfasen, som der vurderes fortsat at være behov for og som lever op til formål og mål for målgrupperne, får mulighed for at fortsættes/udvikles og evt. blive bredt yderligere ud. Nye og innovative projekter, som vurderes at være udover afprøvningsfase, fx projekter udviklet for fondsmidler eller i udlandet, kan også støttes i modningsfasen.
3. En mulighed for **forankringsfase**, hvor veldokumenterede tiltag med afsæt i evaluering har mulighed for – i forligskredsen – at overgå fra projektstøtte til en varig grundfinansiering på finansloven.

I forlængelse heraf er det afgørende, at der findes midler på finansloven ift. at sikre mulighederne for varig grundfinansiering af dels vellykkede projekter fra modningsfasen og dels af organisationer, som ikke umiddelbart har mulighed for finansiering fra andre, og som ud fra en vurdering af målgruppe og organisatorisk kapacitet må vurderes at være egnede.